

УДК 801.81: 398.8(477)(092) М.Максимович

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МИХАЙЛА МАКСИМОВИЧА ЯК ПОСТУП У РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ**

Валентина ФЕДАС

*Гуманітарний інститут Національного авіаційного університету,
кафедра українознавства факультету лінгвістики,
просп. Комарова, 1, Київ, Україна*

Зроблено огляд та проаналізовано рецепції науково-методологічних засад
М. Максимовича в українській фольклористиці (П. Куліш, М. Костомаров).

Ключові слова: фольклорні твори, засади, текст, жанрові особливості,
метод.

Видання українських пісень 1827 року, яке підготував М. Максимович, стало епохальним явищем української фольклористики і дало сильний поштовх розвитку національної самосвідомості в Україні, про що свідчили О. Бодянский, М. Шашкевич, М. Куліш, М. Костомаров. Збірку українських пісень високо оцінили М. Гоголь, О. Пушкін, А. Міцкевич.

Романтично-просвітницький характер поглядів М. Максимовича зумовлював керівну роль принципів естетичності та істинності у його фольклористичній діяльності. Романтичні естетичні теорії ХІХ століття захоплювали фольклористів, етнографів, письменників, які через усвідомлення нетлінної цінності фольклору та “проникнення у секрети естетичної сили” робили спроби стилізації, а далі відкривали таємниці оригінальної творчості.

Думу “Невольники” в “Сборнике украинских песен” М. Максимович надрукував віршовим текстом, а не прозовим, як було в першоджерелі, тобто в монографії М. Костомарова. виправив “та” на “да”, “очай” на “хочай”, “термины” на “тернины”, “табели” на “таволочи”, “либо” на “або”, вставив деякі слова.

Пропонуємо порівняльний аналіз фрагментів думи “Невольники”:

М. Костомаров “Об историческом значении русской народной поэзии” (1843), дума “Невольники”	М. Максимович “Сборник украинских песен” (1849), дума “Невольники”
Стали землю турецьку-бусурманську клясти-проклинати: “Ты земле турецька-бусурманська!.. (с. 9)	Стали землю турецьку, вђру бусурманську клясти, проклинати: “Ты, земле турецька, вђро бусурманська” (с. 12)

Правки, які вніс М. Максимович, прийняли наступні видавці: В. Антонович, М. Драгоманов, М. Костомаров. Отже, у більшості своїй, принцип вірності первинним зразкам народної творчості, звільненим від нашарувань, які виникали з часом і були наслідком колективності та варіативності фольклору, ще довго підтримували фольклористи і визнавали за критерій істинності твору. Загалом М. Максимович зробив значний крок до реабілітації та засвоєння народної естетики, до визнання її як критерію художньої літератури і принципу укладання фольклорних текстів. Естетичну принадність і красу народної словесності він вбачав у простоті вираження почуттів, у емоційності і колориті, у вірності життєвій правді. І хоча учений не наголосив на злитті естетичних ідеалів із суспільними, а тим більше політичними, все ж завдяки йому утверджувалася впевненість, що прекрасне – це норма не лише у творчості, але й у житті, в історії, культурі. Народний естетичний ідеал М. Максимович розумів як істинність відображення історико-етнографічних рис народного життя.

Збирацька та дослідницька робота М. Максимовича в галузі фольклористики викликала не лише схвальні відгуки його сучасників, але й бажання продовжувати цю справу на наукових засадах, які він виробив та обґрунтував. Першими кроками у цьому напрямі можна вважати і виявлення інтересу до українського фольклору, і укладання збірників. Навчаючись у Полтавській семінарії, О. Бодяньський прочитав збірник “Малоросійські пісні” (1827 року) і розпочав власну дослідницьку діяльність. Як зазначав О. Дей, “винятковий вплив справили на братів-семінаристів Осипа та Федора Бодяньських збірники сербських пісень Вука Караджича (виданий у Відні 1814 року) та українського М. Максимовича (1827 року), а заклик передмови “Малоросійських пісень” вивчати історію, мову й поезію свого народу став безпосереднім поштовхом до їх фольклористично-збирацьких занять” [5, 15]. Та й про збірник “Украинские народные песни” 1834 року можна було сказати те ж саме. Цінність його полягала не лише у багатстві пісенного матеріалу, а в уважному його опрацюванні. “Важливим був заклик Максимовича, звернений до широкої громадськості, – розгорнути роботу по записуванню народних пісень, по можливості з мелодіями. Деякі настанови упорядника щодо методики збирання фольклорного матеріалу не втратили свого значення й понині” [6, 49].

Передумовою досліджень М. Костомарова щодо культури України, як він прямо зазначав, була саме збірка М. Максимовича 1827 року: “Перший раз у житті, – зізнається він, – добув я малоруські пісні видання Максимовича 1827 року і почав читати їх. Мене вразила і захопила непідробна краса малоруської народної поезії; я ніяк і не підозрював, щоб така вишуканість, така глибина і свіжість почуття були у творах народу, настільки близького до мене і про який я, як побачив, нічого не знав. Малоруські пісні до того захопили все моє почуття і уяву, що за який-небудь місяць я вже знав напам’ять збірку Максимовича, потім прийнявся за другу збірку, його ж (1834 року. – В. Ф.), познайомився з історичними думами і ще більше зацікавився поезією цього народу” [11, 148–149].

На думку В. Перетца, у фольклористиці усе, про що невизначними натяками казали М. Максимович та І. Срезневський, подав О. Бодяньський у системі, побудованій на низці поширених тогочасних ідей. “Ці ідеї – плід захоплення Бодяньського з одного боку німецькою філософією, з другого – могутнім рухом відродження слов’янських народів, особливо чехів (Бодяньський так рясно цитує Домбровського, Шафарика, Коллара, Ганку та інших) – жили поміж ученими аж до Куліша й Косто-

марова, а серед інтелігентської маси й згодом” [16, 74]. Ідеї стосуються головно “народної святині” або концепції народності в її романтичному потрактуванні.

Принципові розходження мав М. Максимович з П. Кулішем щодо питання мови літературних творів і творчості М. Гоголя. Але всі дослідники погоджуються, що діяльність М. Максимовича серйозно вплинула на працю П. Куліша, який був його студентом. Як пише В. Данилов, “Куліша тягла до Максимовича однаковість інтересів до народної української пісні та красного письменства. З цього боку і Максимович зацікавився Кулішем, почав запрошувати його до себе, співав з ним українські пісні й читав Вальтер-Скотта”. М. О. Максимович “увів у літературу Куліша, помістивши в I книзі “Киевлянина” 1840 року його “Малороссийские рассказы”” [4, 14]. Зберігся примірник роману П. Куліша “Михайло Чернышенко, или Малороссия восемьдесят лет назад” (1843) з написом “Шанованому наставникові Михайлу Олександровичу Максимовичу на знак глибокої поваги і вдячності автора” [7, 206].

Не буде перебільшенням сказати, що переконанням у необхідності вироблення системи та методики фольклористичної праці П. Куліш завдячує саме своєму педагогові М. Максимовичу. Свою роботу над систематизацією фольклорних текстів П. Куліш подав алегорично у вигляді наведення порядку в лісових хащах. 5 грудня 1855 року він вирішив опублікувати велике зібрання “Этнографических записок о Южной Руси” і принагідно писав до М. Максимовича: “Я дещо готую до видання і, між іншим, займаюсь відновленням пісень по варіантах... Суть моєї праці така: ті, хто бажає вивчати нашу народну пісенність, потрапляють до лісу, що складається з шляхетних дерев та усяких чагарів. Продертися крізь такий ліс дуже складно, і вони часто воліють повернутися швидше назад. Я бажав би перетворити цей ліс на діброву, якою можна б було гуляти із задоволенням і без усіляких труднощів. А для того, щоб зберегти паливо для холодних учених, я склади ломаччя і всі вирубані погані дерева та куші в одне місце, наприкінці мого будівництва. Мені здається, що це буде добра справа, і що ніхто, крім мене, не здатний виконати її на теперішній час, [...] але мені надто хочеться дати любителям народної поезії книжку, яка б містила тільки найкраще з пісень, без викривлень і недомовок” [7, 219].

7 листопада 1856 року М. Максимович дякував П. Кулішеві за подаровані йому “Записки о Южной Руси”, схвально відгукнувся про опубліковані в книзі “стародавні думи бандуристів” з коментарями П. Куліша. Він висловив лише кілька зауважень з приводу суджень П. Куліша про двох фольклорних героїв [18, 38–49]. Докладніше про це М. Максимович повідомляв П. Кулішеві 14 листопада 1856 року [18, 61–63].

Порівняно з іншими фольклорними збірниками, у “Записках о Южной Руси” П. Куліша були надруковані не лише фольклорні твори, а й опис середовища, в якому вони побутували. Саме в такий спосіб П. Куліш фактично продовжив традицію наукового врахування соціально-антропологічного чинника, намагаючись збагнути морально-психологічний стан носіїв фольклору. Недаремно сам автор заявляв, що поштовхом до фольклористичної діяльності була “чиста любов до людини в її простому сільському житті, а тоді вже – наукові спонукання” [13, 234]. Безумовно, приводом до такого висловлювання стали й кордоцентричні підвалини романтичної філософії П. Куліша, які після М. Максимовича набули традиційних ознак в українській фольклористиці. У піснях і думках П. Куліш бачив “найбільші поетичні скарби людського серця, а сам український народ уявлявся йому живим пам’ятником старовини, що більше, ніж будь-який мистецький твір, розповідає нам про своє далеке минуле” [2, 27]. Соціально-антропологічний чинник щодо гендерної на-

лежності фольклорного твору враховували після М. Максимовича усі його послідовники. П. Куліш вважав, що створення та виконання епосу належить чоловікам, а ліричної поезії – жінкам.

Засуджуючи всілякі втручання укладачів фольклорних збірників, П. Куліш, так само, як і М. Максимович, все ж таки правив варіанти народних пісень. Проте дослідження, яке провів Андрій Бондаренко [2, 27] свідчить про значні розбіжності між рукописом “Записок” і надрукованим збірником. Більшість змін пояснюється міркуваннями цензури, про що писав і сам П. Куліш у коментарях, зроблених для дружини Ганни Барвінок.

Літературознавець Л. Білецький сформулював принципи, які він вважає керівними для П. Куліша в доборі та аналізі фольклорної культури українців. Їх він визначає так:

- 1) народні твори є жива історія народного духу в його минулому;
- 2) народні твори найкраще зберегли високий ідеалізм глибокоморальної душі українця;
- 3) народні твори мусять бути основою, на якій повинна відродитися високоморальна поезія цивілізованої верстви українського суспільства в її історично-побутовій традиції, і в морально-ідеалістичній чистоті; лише такі твори індивідуальних поетів будуть продовжувати те творче й висококультурне діло справжнього українського духу;
- 4) сучасні українські поети є єдиними спадкоємцями давніх рапсодів української поетичної творчості [1, 88].

У таких тезах Л. Білецький виявляє своє бачення засад Кулішевої діяльності на ниві фольклористики, але неважко помітити, як вони перегукуються з історико-літературним, естетичним принципами та поглядами М. Максимовича на народність і духовне ядро фольклорного твору. Зокрема, народність П. Куліш визнавав тим критерієм, який визначає цінність не лише фольклорного твору, а й літературного: “Завданням нашої української літератури мусить бути строга відповідність її витворів народному духу і його серйозному, життєвому, а не якомусь псевдонародному, вибагливому поглядові на речі. Завданням нашої української критики повинна бути строга перевірка літературних витворів естетичним почуттям і вихованим на студіюванні своєї народності розумом” [14, 161].

Заявляючи, що етнографія для нього разом з історією становить єдину науку, П. Куліш визнавав історичний чинник визначальним в оцінці фольклорного тексту. Він сподівався пояснити сучасність через вивчення минулого, яке відображене в народнопоетичних текстах: “...сягаючи старовини за допомогою доступних для нашого дослідження явищ, ми мало-помалу розкладемо масу Південно-руської історії на її елементи, побачимо взаємну дію їх один на оден, і в пільмі давнини не залишимося без світоча” [13, 235]. Висловлювання П. Куліша про документальність фольклорних творів були менш категоричними, ніж погляди О. Бодяньського, і більшою мірою наближалися до історико-літературного потрактування фольклору М. Максимовичем. Історична вартість народнопоетичного твору варто оцінювати не за відображенням події чи епохи, а як віддзеркалення народного погляду на свій час. Як і М. Максимович, П. Куліш вважав фольклор цікавим для “історика-етнографа як щире вираження способу мислення народу і погляду його на власну історію” [13, 121].

Естетичний принцип для П. Куліша є обов’язковим у процесі дослідження фольклорних творів, але, по-перше, красу народної пісні, на його думку, можна

збагнути лише в комплексі з музикою та виконавською майстерністю, а, по-друге, ця краса полягає у безпосередніх виявах щирості, сердечності, притаманних усьому традиційному. Тому фольклорний естетизм для П. Куліша полягав у правдивості, простоті і традиційності форми та ідей фольклорного твору.

Порівняльний принцип оцінки фольклорних творів, що належать різним народам, є передумовою того висновку, який подає П. Куліш в епілозі до роману “Чорна рада” під назвою “Об отношении малороссийской словесности к общерусской”: “Польська народна словесність, навіть на думку палких її прихильників, далеко відстає від малоросійської в силі, різноманітності, блиску і пластичній красі її творинь” [15, 461].

Дослідник розвитку культурно-історичної школи Я. Гарасим чітко сформулював спільне й відмінне у розумінні М. Максимовичем та П. Кулішем концепції словесності. Вони однаково вважали фольклорний смисл як народний дух, який є основою генези усної та писемної форм словесності. Але П. Куліш не визнавав паралельність співіснування фольклору та художньої літератури, проголошену М. Максимовичем, а, подібно до О. Бодяньського, тлумачив художню літературу як спадкоємицю фольклору, бо занепад усної народної творчості стає однією з причин зародження літературних творів. Тому, за П. Кулішем, література “переймає естафету від фольклору, який нібито вичерпав свої сили, його дух завмер, але воскресне в іншій іпостасі, неначе у явищі ініціації, де відбувається перехід певного феномена в нову, досконалішу форму” [3, 59].

На думку В. Перетца, передмова до “Українських народних пісень” 1834 року М. Максимовича маніфестувала ті принципи, на яких згодом побудував низку своїх розвідок М. Костомаров; вони дали стимул багатьом збирачам, що відгукнулися на Максимовичів заклик відкрити скарби поезії української.

Рецензуючи структуру “Українських народних пісень”, М. Костомаров зупинився на жанровій належності пісень, які увійшли до нього, та характері коментарів: “У цей збірник увійшло чимало, але не все з попереднього видання. Нове видання, яке повинно бути першою частиною великої збірки в кілька томів, включає думи, історичні пісні, вдало названі видавцем бильовими, побутові козацькі пісні, що пояснюють життя згаслого козацтва і вісім чумацьких пісень. Більша частина дум та історичних пісень передрукована із “Запорожской старины”; між тим, в останній залишилося ще багато, що не увійшли в збірник Максимовича, інші запозичені із збірника князя Цертелева, а інші – з рукописної збірки Зоріана Ходаковського. Пісні побутові взагалі передруковані з попереднього видання 1827 року з доповненням нових. Максимович до деяких дум і пісень додав примітки, короткі, але суттєві, обережні і необхідні” [12, 42].

Історичний та смисловий чинники в оцінці фольклорного твору відігравали суттєву роль у поглядах М. Костомарова. Розглядаючи народні перекази та легенди про Коліївщину, дослідник слушно зауважував, що “в них містяться такі деталі, які послужать не зайвим матеріалом для історика, коли його метою буде не один виклад подій, а й характерні відтінки, що дають фактам життя думку і значення” [10, 267]. Саме такий підхід прагнув втілювати М. Максимович, доводячи, що фольклорний текст доцільно розглядати не лише як історичний документ, а й як свідчення стану духу народу в певний проміжок часу.

Учений-філолог І. Ягич назвав М. Костомарова “романтиком, подібним до Максимовича”, і зазначив, що “він шукав у творах народної творчості не за початками Гріммової науки відгуки міфологічні, а відображення, більш чи менш вірне, народного характеру та спогадів історичних” [19, 493]. Так, І. Ягич визнавав за

М. Костомаровим науковця, що розвивав комплексний підхід М. Максимовича, розглядаючи “народну поезію як відображення народного життя духовного, історичного та суспільного” [19, 493]. Певний відхід від активного врахування соціально-антропологічного чинника, яке демонстрував М. Максимович, все ж таки позначився у діяльності М. Костомарова. Катерина Грушевська пише: “Взагалі Костомаров у своїх працях про народну поезію мало виявив тих соціологічних інтересів і документальних методів, що характеризували його історичний дослід, а в сій першій праці (“Об историческом значении русской народной поэзии”. – В. Ф.) говорив про народну поезію особливо абстрактно, мало цікавлячись її соціальною стороною, її побутом і її носіями. Знайомство з кобзарями не викликало в Костомарова живого інтересу або глибоких відрухів, подібних до вражень Цертелєва, що відбилися в його згадках про кобзарське мистецтво або до пізніших студій Куліша в “Записках о Южной Руси” [17, XLIV]. До прогресивних засад наукової методології М. Костомарова треба віднести те, що він прагнув записувати пісні власноруч.

Причинами утвердження Максимовичевої концепції народності М. Костомаров вважав зародження в літературі романтизму, який потребував ідеологічного фундаменту народності, зміну ставлення правителів до народу, необхідність накопичення історичного матеріалу для всебічного аналізу. У статті “Две русские народности” (1861) М. Костомаров продовжував розробляти ідеї детермінації народного характеру, задекларовані у працях М. Максимовича та О. Бодяньського на основі порівняльного принципу дослідження фольклорного матеріалу. Кроком уперед порівняно з системою М. Максимовича, Я. Гарасим вважає, визначення М. Костомаровим поняття народної ментальності, яка охоплює “духовний склад, ступінь чуття, склад розуму, напрям волі, погляд на духовне і громадське життя” [9, 428]. Зважаючи на це, можна стверджувати, що відхід від соціально-антропологічних студій над витоками фольклорного твору, властивий для М. Максимовича, спрямував М. Костомарова до порівняльно-аналітичної етнопсихології, визначення рис не окремого творця окремого твору, а народу як цілісної соціальної сили. Аналіз М. Костомарова більшою мірою узагальнений, типологічний.

Порівняння та паралелі серед жіночих та чоловічих фольклорних текстів були після М. Максимовича майже обов’язковими, традиційними для фольклорно-етнографічних досліджень. Не відступивши від цієї наукової традиції, М. Костомаров підкреслює суттєві, на його думку, відмінності жіночої лірики українців та росіян: “жінка у великоруських піснях мало коли піднімається до свого людського ідеалу, мало коли краса її підноситься над матерією; мало коли любовне чуття може в ній цінити що-небудь, окрім тілесної краси, мало коли згадується про гарні прикмети і вартості жіночої душі. Навпаки, – українська жінка в поезії нашого народу духовно така прекрасна, що і в самім упадку своїм виявляє поетично свою чисту натуру, соромиться свого приниження” [9, 473].

Одним із найпослідовніших дослідників фольклору на основі текстуального чинника в тому розумінні, як його декларував М. Максимович є М. Костомаров. У центрі уваги дослідника опиняється жанрова одиниця та її образно-символічне наповнення. Так само, як М. Максимович розглядав роль фольклорних символів у “Слові о полку Ігоревім”, М. Костомаров досліджує типи символів в українському пісенному фонді. Він доводить, що використання символів пов’язане або з їх природною, зрозумілою для українця, основою, або з історичною мотивацією, або з міфічними уявленнями предків. Особливо поширеними в українському фольклорі

М. Костомаров називає астрономічні, топонімічні, рослинні та тваринні символи. Увага до текстуально-образної природи фольклору, як писав Л. Білецький, є важливою спільною рисою методології М. Максимовича та М. Костомарова: “незвичайно для нас важний принцип висунула ця громада українських учених, властиво Максимович і Костомаров, а власне: пізнання поетичної символіки творців, символіки, що розкрила й розкриває перед нами великі скарби української поетичної символізації” [1, 72]. Свого часу автор праці “Об эпических выражениях украинской поэзии” Ф. Буслев врахування символів, образів, художньої мови фольклорного твору визнавав прогресивним явищем наукової лабораторії М. Максимовича.

Історичний чинник дав змогу М. Костомарову розглядати народні пісні як літописи подій, як зображення народного побуту, як філологічний матеріал, як пам'ятки поглядів народу на себе самого. Як і М. Максимович, М. Костомаров не вбачав у народній пісні сухого фактично історичного документа: “Пісні народні ніколи не можуть служити для нас повною історією, не завжди можна вдаватися до них за поясненнями історичних свідчень; по-перше, тому, що оскільки пісні належать поезії, а поезія передбачає вимисел, то історичні події подаються в них із відступами від дійсності; по-друге, тому що багато пригод, переказаних у літописах детально, у народній поезії взагалі не залишилися, а між тим такі, що вислизнули з уваги істориків, стали улюбленим її надбанням” [10, 8]. Ця розлога цитата свідчить про сам процес перетворення історично-літературного принципу добору та інтерпретації фольклорних творів на науковий метод їх аналізу та подальшої систематизації, який поступово ставав основним в українській фольклористиці.

Філарет Колесса у статті “Українська народна пісня на переломі XVII–XVIII вв.” (присвячений пам'яті М. Максимовича) писав: “Михайло Максимович, даючи почин до збирання українських народних пісень, їх порядкування й систематизації, звернув головну увагу на усну традицію, яку треба було чим скоріше закріпити записами, щоб рятувати пісні від забуття. За приводом і показом Максимовича розвивається загарлива праця в цьому напрямі, а внаслідок її з'являються знамениті збірники П. Лукашевича, А. Метлинського, П. Куліша, М. Костомарова та інші вичерпні многотомні видання Я. Головацького, П. Чубинського, Б. Грінченка, що стараються охопити цілісність пісенної традиції” [8, 47].

1. *Білецький Л.* Основи української літературно-наукової критики. – К.: Либідь, 1998.
2. *Бондаренко А.* Над рукописом “Записок о Южной Руси” // НТЕ, 1969. – № 4. – С. 26–36.
3. *Гарасим Я.* Культурно-історична школа в українській фольклористиці. – Львів, 1999. – 143 с.
4. *Данилов В. П.* А. Куліш і М. О. Максимович // Україна. – 1926. – № 5. – С. 13–22.
5. *Дей О. І.* Фольклористична діяльність Осипа та Федора Бодяньських // Українські народні пісні в записках Осипа та Федора Бодяньських / Упоряд. та приміт. А. Ю. Ясенчук; Загальна і текстологічна редакція та вступ. ст. О. І. Дей. – К.: Наук. думка, 1978. – С. 13–52.
6. *Історичні пісні / Упоряд. І. П. Березовський, М. С. Родіна, В. Г. Хоменко; Нотний матеріал упорядкував А. І. Гуменюк.* – К.: Вид-во АН УРСР, 1961.

7. *Курдан Б. П.* Собирання народної поезії: Из истории украинской фольклористики XIX в. – М.: Наука, 1974.
8. *Колесса Ф.* Українська народня пісня на переломі XVII–XVIII вв. // Україна. – 1928. – Кн. 2. – С. 47–82.
9. *Костомаров М.* Дві руські народності // Твори Амвросія Метлинського і Миколи Костомарова. – Львів, 1914.
10. *Костомаров М.* Етнографічні писання. – К.: ДВУ, 1930.
11. *Костомаров Н. И.* Автобіографія. – М.: Изд-во “Задруга”, 1922. – Т. VIII.
12. *Костомаров Н.* О книге П. Кулиша: “Записки о Южной России” // Отеч. Записки. – 1857. – № 6. – С. 41–74; № 9. – С. 1–26.
13. *Кулиш П.* Записки о Южной Руси. – СПб. – 1856. – Т. I.
14. *Кулиш П.* Характер и задача украинской критики // Основа, 1861. – № 2. – С. 157–162.
15. *Кулиш П. О.* Твори: В 2-х т. – К.: Дніпро, 1989. – Т. 2.
16. *Перетц В.* Українські думи в новому виданні К. М. Грушевської // Етнографічний вісник. – 1928. – Кн. 7. – С. 73–132.
17. Українські народні думи. Том перший корпусу. Тексти № 1–13 і Вступ К. Грушевської. – Харків: Держвидав України, 1927.
18. Украинские письма к П. А. Кулишу от М. А. Максимовича. Письмо первое. О сотнике Харьке и о запорожце Чуприне. Письмо второе. Объяснения некоторых украинских песен // Русская беседа. – 1857. – Кн. I. – С. 38–64.
19. *Ягич И. В.* История славянской филологии. – СПб., 1910. – Т. VIII.

**THEORETICAL-METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF SCIENTIFIC
ACTIVITY OF MYKHAYLO MAKSYMOVYCH AS THE PROGRESS IN THE
DEVELOPMENT OF UKRAINIAN FOLKLORE STUDIES**

Valentyna FEDAS

*Humanitarian Institute of National Aviation University,
Ukrainian Studies Department of Linguistic Faculty,
1, Komarov Avenue, Kyiv, Ukraine*

The article outlines the reception of M. Maksymovych' scientific-methodological principles in Ukrainian folkloristics (P. Kulish, M. Kostomarov).

Key words: folklore pieces, principles, text, genre peculiarities, method.

Стаття надійшла до редколегії 07.05.2007
Прийнята до друку 20.05.2007